

AA-3204/AB

Seat No. _____

M. A. (Part - II) Examination

April / May - 2003

Gujarati : Paper - V

૧ - ગ્રન્થકાર 'કાન્ત' (Main)

૨ - ગ્રન્થકાર 'પ્રેમાનંદ' (Principal)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

૧ - ગ્રન્થકાર 'કાન્ત' (Main)

સૂચના : (૧) પ્રશ્નક્રમાંક જ ઉત્તરક્રમાંક તરીકે લખવો.

(૨) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

૧ તત્કાલીન યુગભળોના સંદર્ભમાં 'કાન્ત'ની સર્જકપ્રતિભાનું મૂલ્યાંકન કરો. ૨૦

અથવા

૧ 'કાન્ત'ના પદ્યસાહિત્ય અને ગદ્યસાહિત્યનો પરિચય કરાવો. ૨૦

૨ 'કાન્ત'ની સર્ગશક્તિનો ઉત્તમ આવિષ્કાર ખંડકાવ્યોમાં થયો છે'. - પ્રસ્તુત વિધાનની સદષ્ટાંત ચર્ચા કરો. ૨૦

અથવા

૨ 'વસંતવિજય' અથવા 'ચક્રવાકમિથુન'ની સર્વાંગી સમીક્ષા કરો. ૨૦

૩ કોઈ પણ બે વિશે નોંધ લખો : ૨૦

(૧) 'કાન્ત'નાં મૈત્રીકાવ્યો

(૨) 'કાન્ત'નાં વિરહકાવ્યો

(૩) 'સાગર અને શશી'નું રચનાવિધાન

(૪) 'કાન્ત'ની ગઝલો.

૪ 'રોમન સ્વરાજ'ને આધારે 'કાન્ત'ની નાટ્યકળાનું મૂલ્યાંકન કરો. ૨૦

અથવા

૪ 'ગુરુ ગોવિંદસિંહ'ની પાત્રસૃષ્ટિનો પરિચય કરાવો. ૨૦

AA-3204-AB]

1

[Contd..

૫ કોઈ પણ બે વિશે નોંધ લખો :

૨૦

- (૧) 'શિક્ષણનો ઇતિહાસ'
- (૨) કાન્તનું અનુવાદકાર્ય
- (૩) 'પત્રમાલા' અને 'કાન્ત'
- (૪) સંપાદક 'કાન્ત'.

૨ - ગ્રન્થકાર 'પ્રેમાનંદ' (Principal)

સૂચના : (૧) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.
(૨) મુદ્દાસર ઉત્તરો અપેક્ષિત છે.

૧ પ્રેમાનંદના સમયની સાંસ્કૃતિક પરિસ્થિતિનો ખ્યાલ આપી, તે સમયના સાહિત્યનાં મુખ્ય મુખ્ય લક્ષણો દર્શાવો.

અથવા

૧ પ્રેમાનંદના જીવન અને સર્જક વ્યક્તિત્વને ઘડનારાં વિવિધ પરિબળોનો વિગતે ખ્યાલ આપો.

૨ “આખ્યાનકાવ્યની કલામાં પ્રેમાનંદની પ્રતિભાએ પ્રાણ પૂર્યા છે.” – આ વિધાનની સમીક્ષા કરો.

અથવા

૨ આખ્યાન-કાવ્ય પ્રકારનો વિકાસ દર્શાવો અને એમાં પ્રેમાનંદનું કાવ્યપ્રદાન વિગતે ચર્ચો.

૩ પ્રેમાનંદ તેના પુરોગામીઓનો કેટલે અંશે ઋણી છે તે દર્શાવી, આખ્યાનકાર તરીકેની તેની વિશેષતાઓ જણાવો.

અથવા

૩ “પ્રેમાનંદનાં આખ્યાનોમાં 'નવાખ્યાન' તેમનું શ્રેષ્ઠ સર્જન છે.” – આ વિધાન સમજાવો.

૪ પ્રેમાનંદની રસનિરૂપણ અને રસસંક્રાંતિની કલાનો ઉદાહરણ સહિત પરિચય આપો.

અથવા

૪ 'સુદામાચરિત્ર' અથવા 'ઓખાહરણ'માંથી કોઈ એક કૃતિની આલોચના કરો.

૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે વિશે ટૂંક નોંધ લખો :

(૧) પ્રેમાનંદનાં નાટકોનો વિવાદ

(૨) પ્રેમાનંદની વર્ણનકલા

(૩) પ્રેમાનંદની અલંકારસમૃદ્ધિ

(૪) પ્રેમાનંદનાં આખ્યાનોમાં ચમત્કારનું તત્ત્વ

(૫) પ્રેમાનંદનાં આખ્યાનોમાં કડવાનું સ્વરૂપ.
